

Bakgrunn

Å avgjøre oppfinnerskap kan være utfordrende, spesielt når oppfinnelsen oppstår i en forskningsgruppe.

Oppfinnerskap må vurderes konkret i hver enkelt sak, og man trenger en presis definisjon av en patenterbar oppfinnelse for å gjøre en meningsfull avklaring av oppfinnerskap.

Kriteriene for å avgjøre oppfinnerskap er ganske forskjellige fra kriteriene for avgjøre forfatterskap av vitenskapelige publikasjoner. Til forskjell fra forfatterskap, er oppfinnerskap ikke ment å anerkjenne alle som har bidratt i et prosjekt¹. Oppfinnere som angis på et patent er personene som har unnfanget idéen til den oppfinnelsen som er definert av patentkravene.

Det følgende er et forsøk på fange essensen av hvordan oppfinnerskap skal avgjøres eller i det minste å være til hjelp under vurderingen.

Det finnes ikke mye norsk rettspraksis på dette området, men en avgjørelse² fra Borgarting Lagmannsrett datert 17. desember 2019 gir noe veiledning forsøkt gjengitt nedenfor.

Hvem er oppfinnere?

Patentsøknaden skal angi oppfinnelsen som søkes beskyttet ved patentet, det vil si patentkrav³. Følgelig innebærer bestemmelse av oppfinnerskap å svare på spørsmålet: hvem fant opp det som defineres av patentkravene.

To trinn er vanligvis nødvendige for å besitte en patenterbar oppfinnelse:

- 1) **Unnfangelse av en teknisk løsning** på et problem, og deretter eller samtidig
- 2) **Virkeliggjøring av oppfinnelsen** (også kjent som «reduksjon til praksis»).

Bare personer som unnfanger ideen til noe som reflekteres i minst et krav i patentet/patentsøknaden anses å være oppfinnere, det vil si personer som utfører trinn 1). Unnfangelse av et enkelt patentkrav er nok; det vil si at en oppfinner ikke må ha bidratt til alle patentkravene.

Som formulert av den amerikanske ankeinstans for patentsaker 28. august 2020 ([link her](#)), er oppfinnerskap en juridisk avklaring basert på underliggende fakta, og avklaringen avhenger av hvordan patentkravene tolkes. På samme måte som gyldighet av patenter, avgjøres oppfinnerskap krav for krav. Det følger at de som skal listes på et patent avhenger av hva patentkravene definerer, og i ytterste konsekvens, hvordan en domstol som avgjør en tvist mener at patentkravene skal tolkes.

Merk at to eller flere personer som unnfanger oppfinnelsen sammen gjennom aggregert intellektuell innsats anses å være medoppfinnere. Oppfinnerskap er binært (ja/nei), så det kan ikke utledes noen kvalitativ rangering av oppfinnere fra oppfinnerlisten på et patent eller en patentsøknad.

Patentkravene i en patentsøknad er ofte forskjellige fra patentkravene i et meddelt patent. Følgelig kan oppfinnerskapet også være forskjellig fra inngitt søknad til meddelt patent.

¹ Se for eksempel forskjellen mellom oppfinnerne av [WO2012168820A1](#) (Pfizer) og forfatterne på den tilhørende vitenskapelige publikasjonen [J Med Chem. 2013 Jun 27;56\(12\):5079-93.](#)

² 18-077812ASD-BORG/02

³ [Patentloven § 8, fjerde ledd.](#)

Andre bidragsytere

I mange innovasjonsprosjekter kommer det viktige bidrag fra andre personer enn oppfinnerne.

Imidlertid vil ikke personer som utelukkende er involvert i virkeliggjøringen av oppfinnelsen, det vil si personer som utelukkende utfører trinn 2) over, anses å være oppfinnere.

Det vil si at **utelukkende**

- å utføre rutine-eksperimenter i henhold til instruksjoner,
- å være veileder/overordnet,
- å sikre finansiering,
- å oppdage et problem uten å tilveiebringe en løsning, eller
- å definere et ønsket resultat uten midler til å oppnå resultatet,

ikke vil kvalifisere til oppfinnerskap.

Dersom de oppfinnerne ønsker å anerkjenne viktige og verdifulle bidrag fra partnere og prosjektmedlemmer som ikke er oppfinnere etter lovens definisjon, må det gjøres på andre måter enn å feilaktig oppgi dem som oppfinnere. For eksempel kan separate avtaler mellom oppfinnerne og andre bidragsytere angi deling av inntekter i tilfelle kommersiell suksess. Slike andre bidragsytere kan naturligvis listes i en tilhørende vitenskapelig publikasjon.